

GRA WARTA ... CUKRU?

GRA SYMULACYJNA dotycząca handlu cukrem

rozwijająca społeczno-gospodarczą świadomość
młodzieży.

Dla młodzieży w wieku od 14 do 16 lat.

SPIS TREŚCI

Gra symulacyjna - metoda	
Gra symulacyjna - temat	
Gra symulacyjna - przygotowanie	
Gra symulacyjna - etapy	
Gra symulacyjna - wprowadzenie	
Brazylia	
Tanzania	
Polska	
Filipiny	
Fakty na temat handlu cukrem	
Wyjaśnienia niektórych terminów	
Wskazówki dotyczące przebiegu gry	
Formularz przebiegu rozmowy	
Wizytówki	

WSTĘP

3	Zanim posłodzisz herbatę, czyli co ty wiesz o cukrze (????)
3	Wyobraźcie sobie, że jesteście rolnikami z Filipin lub Tanzanii,
4	którzy uprawiają trzcinę cukrową na małym poletku. A może
4	jesteście potentatami cukrowymi, właścicielami rozległych plan-
5	tacji, należących do od pokoleń do waszej rodziny? Członkami
6	zarządu wielkiej spółki cukrowej lub przedstawicielami organizacji
9	pozarządowej z Brazylii czy Polski. Niemożliwe? Wystarczy wziąć
12	udział w grze symulacyjnej, prowadzonej przez Salezjański Wolon-
12	tariat Misyjny w ramach zajęć z edukacji rozwojowej.
15	
17	„Gra warta cukru” została stworzona w Niemczech przez Cent-
17	rum Ekumeniczne w Oldenburgu. Nasi wolontariusze dowiedzieli
18	się o niej podczas jednej z międzynarodowych konferencji. Dzisiaj
19	proponują „Grę wartą cukru” w Polsce, w ramach oficjalnego part-
20	nerstwa między organizacjami.

Zagadnienie sprawiedliwego handlu jest w naszym kraju zupełnie nowym tematem. Często nie mamy świadomości odpowiedzialności spoczywającej na nas, konsumentach, w momencie wyboru produktu podczas tak oczywistej czynności, jak zakupy.

Wybierając towary powinniśmy wiedzieć, czy wyprodukowany został z odpowiedniej jakości surowców i materiałów, czy producent nie zatrudnia dzieci i czy podział zysków ze sprzedaży jest sprawiedliwy. Hasło „kupuj z głową” nabiera w tym kontekście szczególnego znaczenia.

W celu przybliżenia Państwu zagadnień związanych ze sprawiedliwym handlem, opracowana została gra symulacyjna. Autorzy przybliżają jej uczestnikom ideę i zasady działania sprawiedliwego handlu oraz odpowiadają na związane z nimi pytania.

Pomysł gry opiera się na cukrze - produkcie powszechnie używanym i produkowanym na wszystkich kontynentach. Unia Europejska jest liderem na tym rynku, a Polska zajmuje trzecie miejsce we Wspólnocie, zaraz za Niemcami i Francją. Polski producent cukru ma zapewnioną cenę minimalną za swój produkt, dopłaty do produkcji oraz chroniony jest przed konkurencją z zewnątrz przez system opłat celnych. Kiedy robimy zakupy, interesuje nas przeważnie tylko cena, a mniej kraj pochodzenia produktu i sposób podziału zysków. Zastanówmy się kim jest konkurent, przed którym stawiane są cła zaporowe? Czy zdajemy sobie sprawę z tego, komu takie ograniczenia pomagają, a komu szkodzą?

Salezjański Wolontariat Misyjny wspólnie z niemieckim Instytutem Kulturoznawstwa z Göttingen (Institut für angewandte Kulturfor-schung IFAK) oraz Centrum Ekumenicznym w Oldenburgu przedstawią grę, która odpowiada zarówno na te, jak i na wiele innych pytań.

Zapraszamy do gry!!

Piotr Olędzki

Salezjański Wolontariat Misyjny MŁODZI ŚWIATU

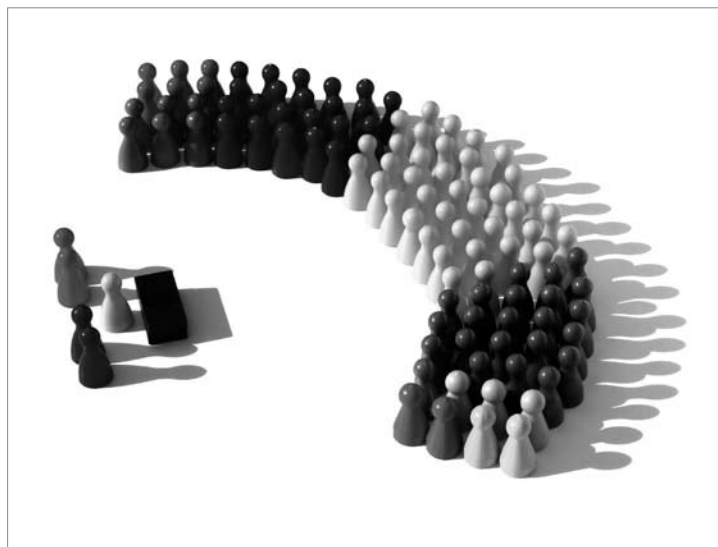
STOPKA REDAKCYJNA

WYDAWCA: Centrum Ekumeniczne w Oldenburgu, Kleine Kirchenstr. 12, 26122 Oldenburg | Salezjański Wolontariat Misyjny MŁODZI ŚWIATU, ul. Tyniecka 39, 30-323 Kraków REDAKCJA I TEKSTY: Walburga Hahn, Piotr Olędzki, Martyna Hapeta | Tłumaczenie do wersji polskiej: Agnieszka Ma-recka oraz Studenckie Biuro Tłumaczeń Uniwersytetu Jagiellońskiego FOR-MA: www.24zwoelf.de, Hanower Druk: Gegendruck, Oldenburg ZDJĘCIA: DNZ (s. 5-1); FAL (s. 4-1); S. Gjenero* (s.3-2, s. 15-1); P. Herman* (s. 1); K. Kiser (s. 4-2); 24zwoelf (s. 3-1; s. 5-2) (*www.sxc.hu) SFINANSOWANE PRZEZ: Komisję Europejską.

Poniższa broszura została sfinansowana przez Unię Europejską. Poglądy występujące w broszurze są opiniami autorów gry i w żadnej mierze nie odzwierciedlają oficjalnego stanowiska Unii Europejskiej.

GRA SYMULACYJNA METODA

Gry symulacyjne wywodzą się z dziedziny planowania strategii wojskowej. Pozwalają sprawdzić skuteczność różnych decyzji i zobaczyć ich konsekwencje. W dwudziestym wieku odkryto, że gry symulacyjne można wykorzystywać do polepszenia jakości pracy w firmach. Od 1960 roku wykorzystuje się je również w szkołach.

Gra symulacyjna pomyślana jest, tak aby sytuacje, które wydarzyły się w przeszłości mogły się powtórzyć, lub tak, by uczestnicy stawiani byli w sytuacjach, które się jeszcze nie wydarzyły, a których zdarzenie jest bardzo prawdopodobne. Różne grupy o sprzecznych interesach usiłują walczyć o wpływy. Gra symulacyjna nie odzwierciedla oczywiście całej rzeczywistości. Wybierane są jedynie dane i współczynniki, które uznaje się za szczególnie ważne. Od tego wyboru zależy, jak bliski rzeczywistości będzie wybrany model gry. Gra dla uczniów od 14 do 16 roku życia powinna być prosta i przejrzysta.

Uczestnicy muszą na początku zapoznać się z ważnymi dla gry faktami i ich skutkami. Pożądanym efektem gry jest zmiana w sposobie myślenia jej uczestników. Ważne jest również, aby gra miała jasną strukturę przebiegu oraz konkretne ramy czasowe, które będą wiążące dla uczestników. Ograniczenia czasowe zmuszają graczy do postawienia sobie konkretnych pytań i udzielenia na nie odpowiedzi.

Rozwiązania zaproponowane na zakończenie gry powinny być zaprezentowane wszystkim uczestnikom. Można to zrobić w szkole, podczas apelów. Ważne jest aby krytycznie przeanalizować przebieg gry i przedstawić osiągnięte cele w szerszym kontekście. W ten sposób osiągnięty zostanie kolejny cel gry - pogłębiona dyskusja na temat prezentowanych zagadnień. Istotną cechą gier symulacyjnych o tematyce politycznej jest to, że rzadko przynoszą one gotowe rozwiązania. Budzą jednak wśród uczestników zainteresowanie tematem, uwrażliwiają na potrzeby całych grup społecznych i zwracają uwagę na ważne kwestie społeczno-polityczne.

GRA SYMULACYJNA TEMAT

1 lipca 2006 roku weszła w życie nowelizacja ustawy o europejskim rynku cukru. Na pierwszym planie postawiono w niej nie tyle ustalenia gospodarcze, co ich konsekwencje. Czy taka nowelizacja przyczyni się do ograniczenia ubóstwa na świecie, o którym mówi jeden z Milenijnych Celów Rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych ogłoszonych w roku 2000?

Punktem wyjścia „Gry wartej cukru” jest sytuacja fikcyjna: organizacja pozarządowa z Filipin zaprasza na kongres przedstawicieli rolników - właścicieli tradycyjnych upraw, przedstawicieli sprawiedliwego handlu (tzw. fair trade), przedstawicieli przemysłu cukrowniczego oraz rządu Brazylii, Tanzanii i Polski. Kongres ma umożliwić rozwinięcia skutecznych strategii, które poprzez handel cukrem, przyczyniłyby się do poprawy standardów życia. Przedstawiciele organizacji pozarządowych i przedstawiciele sprawiedliwego handlu będą tu odgrywać szczególną rolę.

Aby gra symulacyjna mogła zostać rozegrana w ciągu kilku godzin, fakty i dane dotyczące handlu cukrem oraz wyjaśnienia niektórych terminów muszą zostać przedstawione w uproszczonej formie (zobacz str. 17). Dla identyfikacji graczy z ich rolami konieczne są bardziej szczegółowe opisy czołowych postaci ze świata polityki zaangażowanych w handel cukrem (zobacz s. 6-16). Podstawą dla opisów oraz do wyznaczania celów gry są referaty osób zaangażowanych w dialog dotyczący handlu cukrem, a więc w dużej mierze opinie, które nie opisują bezpośrednio sytuacji w poszczególnych krajach.

Uczestnicy gry symulacyjnej mają okazję:

- poznać odmienną sytuację życiową osób zatrudnionych w przemyśle cukrowym,
- doświadczyć podziału na bogatych i biednych, sprawujących władzę i bezsilnych,
- poznać złożoność struktur życiowych i handlowych,
- poznać sprawiedliwy handel jako alternatywną formę handlu oraz rolę organizacji pozarządowych.

W grze symulacyjnej nie chodzi o to, aby przekazać jak najwięcej fachowej wiedzy gospodarczej (do tego celu gra nie jest najlepszym narzędziem). Celem „Gry wartej cukru” jest zainteresowanie graczy sytuacją ludzi, których los zależy od międzynarodowych umów handlowych.

*Objaśnienia niektórych terminów - zobacz str. 17

GRA SYMULACYJNA PRZYGOTOWANIE

Poniższa gra przeznaczona jest dla młodzieży od 14 roku życia. Drużyny powinny być 15-osobowe, ale bez problemów można prowadzić grę w grupach nawet dwukrotnie większych. Ważne jest, aby mieć do dyspozycji odpowiednie pomieszczenia, dostateczną ilość czasu i odpowiednią ilość materiałów. Aby rozpocząć grę potrzebujecie:

- osoby, która wyjaśni szczegóły gry i będzie nadzorowała jej przebieg;
- czasu - czterech godzin lekcyjnych, najlepiej następujących po sobie.

Wskazówka praktyczna: w szkole grę symulacyjną można rozegrać również w przeciągu kilku dni: pierwszego dnia etap przygotowawczy (1 godzina), drugiego dnia etap pertraktacji (2 godziny) i trzeciego dnia etap podsumowujący (1 godzina). Zobacz: gra symulacyjna - etapy.

- Pomieszczenia: kilka mniejszych, leżących obok siebie pomieszczeń lub jedna większa klasa odpowiednio podzielona. Szczególnie ważne dla przebiegu gry są tzw. pawilony poszczególnych krajów. Muszą być one wydzielonymi fragmentami pomieszczenia z osobnym miejscem dla każdego z uczestników odgrywających konkretną rolę. Na środku klasy powinny stać stoły z krzesłami do większych spotkań. Będą one pełniły funkcję sali konferencyjnej. Miejsca oznaczone X mają służyć spotkaniom w mniejszym gronie (2-3 osobowym). Ich liczba może być zmienna. Do przeprowadzenia końcowej konferencji można skorzystać z całego pomieszczenia.

Wskazówka praktyczna: aby uczestnicy gry bardziej identyfikowali się ze swoimi rolami, mogą udekorować pawilony poszczególnych krajów charakterystycznymi południowoamerykańskimi, afrykańskimi, europejskimi lub azjatyckimi przedmiotami. Jeśli dysponujemy osobnymi pomieszczeniami, uczestnicy mogą również słuchać tradycyjnej dla danego kraju muzyki. Szyldy poszczególnych ról (zobacz str. 6-16) służą do oznakowania miejsc dla poszczególnych uczestników w danym pawilonie. Wizytówki do skserowania znajdują się na odwrocie tej strony.

Dostępne materiały:

- opis ról poszczególnych postaci (materiał do skopiowania str. 6-16)
- szyldy do oznakowania miejsc w pawilonie (materiał do skopiowania str. 6-16)

- wizytówki, które mogą również służyć do losowania poszczególnych ról (do skopiowania na odwrocie tej strony)
- wskazówki dotyczące przebiegu gry (materiały do skopiowania str.18)
- formularze do zapisywania przebiegu rozmów (materiały do skopiowania str.19)
- dane i fakty dotyczące handlu cukrem i objaśnienia niektórych terminów (materiał do skopiowania str. 17)

Wskazówka praktyczna: materiały mogą być skopiowane na różnokolorowym papierze. Kolorowe oznaczenie materiałów, osobne dla każdego kraju, ułatwi orientację podczas gry.

- Dalsze informacje: wszystkie informacje potrzebne do gry zawarte są w poniższych materiałach i opisach poszczególnych ról.

Wskazówka praktyczna: jeśli dysponujemy większą ilością czasu, uczestnicy gry mogą skorzystać z następujących materiałów, by lepiej zrozumieć swoje role:

- *Fragment lub całość filmu „Süßhunger” (Słodki głód), który pokazuje miejsca na świecie, gdzie produkowany jest cukier i pobudza tym samym uczestników do samodzielnego myślenia*
- *Kilkuminutowe filmy krótkometrażowe na DVD „Globalisierung in der Zuckerdose” (Globalizacja w skrzyni na cukier), które opis ról czynią ciekawszym i bardziej wiarygodnym*
- *Artykuł z gazety „DIE ZEIT”, w którym trzech rolników z trzech różnych części świata opowiada o swoim dniu pracy i obawach związanych z reformą rynku cukru*
- *Te i inne materiały można znaleźć w skrzynce z materiałami multimedialnymi (zobacz Materiały str. 2). Dane i fakty na temat handlu cukrem oraz wyjaśnienia pewnych terminów (str. 17) można rozdać uczestnikom gry wcześniej, jeśli jest to możliwe.*

GRA SYMULACYJNA ETAPY

Etap przygotowawczy: po wylosowaniu ról osoba odpowiedzialna za wprowadzenie do gry tłumaczy jej zasady, opisuje fikcyjną sytuację oraz przebieg całej gry (zobacz str. 5). Później następuje wprowadzenie do ról w pawilonach poszczególnych krajów wraz z wymianą niezbędnych informacji oraz klarownym wyznaczeniem celów, które mają zostać osiągnięte.

Wskazówka praktyczna: jeśli grupa wyrazi takie życzenie, role przedstawicieli organizacji pozarządowych i filipińskich rolników zamiast losowane, mogą być jawnie przyznane poszczególnym osobom. Przy mniejszych grupach liczba ról rolników czy przedstawicieli przemysłu z Tanzanii lub Polski mogą zostać zmniejszona.

Etap pertraktacji: po wzięciu udziału w dwóch odbywających się równocześnie spotkaniach, na które uczestników zaprosiła organizacja pozarządowa i filipińscy rolnicy, uczestnicy korzystają z formularzy rozmów, żeby ustalić dalsze spotkania. Spotkania te mają sprowokować dyskusję na temat zajmowanych stanowisk i pertraktacje prowadzące do osiągnięcia poszczególnych celów. Spotkania kończą się konferencją, w której biorą udział wszyscy uczestnicy gry. Podczas konferencji każda z grup wygłasza oświadczenie, po którym powinna nastąpić dyskusja.

Wskazówka praktyczna: osoba prowadząca grę może interweniować, jeśli któryś z graczy nie berze aktywnego udziału w dyskusji. W zależności od tempa pertraktacji konieczne może się okazać przesunięcie w czasie konferencji końcowej.

Etap podsumowujący: po zakończeniu gry następuje ewaluacja. Uczestnicy szukają odpowiedzi na pytania jakie działania doprowadziły do jakich rezultatów, jak czuli się w swoich rolach; jak może wyglądać dalsze zajmowanie się poruszonym tematem?

Wskazówka praktyczna: po zakończeniu gry ważne jest, aby uczestnicy nabrali dystansu do swoich ról. Intensywność relacji pomiędzy poszczególnymi grupami może zobrazować plakat, na którym wszystkie rozmowy będą ze sobą połączone za pomocą linii.

GRA SYMULACYJNA WPROWADZENIE

Kiedy wszystkie grupy zbiorą się w klasie następuje losowanie lub przydzielanie ról. Wizytówki z rolami noszone przez uczestników muszą być dla wszystkich widoczne. Następnie prowadzący grę wygłasza krótki wstęp:

Jest listopad 2006 roku. Znajdujemy się na Filipinach. Po uchwaleniu europejskiej ustawy dotyczącej regulacji rynku cukru, międzynarodowa organizacja pozarządowa zaprosiła nas na konferencję. Nowa ustawa, przez liberalizację handlu cukrem, ma stworzyć krajom rozwijającym się lepszy dostęp do rynku cukru. Czy z tą ustawą wiąże się faktyczny długofalowy rozwój prowadzący do zmniejszenia biedy i głodu na świecie? A może z jej uchwalenia skorzystają tylko nieliczni, których taki rozwój wcale nie interesuje? Tematem naszej dyskusji mają być poruszone powyżej kwestie. Chcielibyśmy znaleźć odpowiedź na pytanie, czy ustawa faktycznie poprawi sytuację wszystkich zainteresowanych.

Następnie odtwórcy ról mogą wstać i krótko się przedstawić.

Zaproszeni zostali przedstawiciele:

- rządu, przemysłu oraz rolników uprawiających trzcinę cukrową z kraju rozwijającego się - Tanzanii,
- rządu, przemysłu oraz bezrolnych robotników z kraju rozwijającego się, który jest na drodze do industrializacji - Brazylii,
- rządu, przemysłu oraz rolników uprawiających buraki cukrowe z kraju uprzemysłowionego, należącego do Unii Europejskiej - Polski,
- stowarzyszenia sprawiedliwego handlu rolników z Filipin,
- organizacji pozarządowej z Filipin.

Przy poniższych wyjaśnieniach prowadzący grę powinien zwrócić uwagę uczniów na przeznaczony na grę czas i pomieszczenia, gdzie symulacja będzie się odbywać.

Organizacja pozarządowa i przedstawiciele fair trade zaprosili nas na dwa równoległe spotkanie na godz. ____, które odbędą się w salach konferencyjnych (wskazać sale). Podczas spotkania przedstawią oni swoją opinię na temat wpływu handlu cukrem na zmniejszenie biedy na świecie. Do momentu spotkania macie czas, aby w swoich pawilonach (wskazać miejsca, gdzie znajdują się pawilony) sformułować wasze tezy i cele. Musicie również zdecydować, którzy uczestnicy pójdą na poszczególne spotkania. Po spotkaniu macie czas do godz. ____ aby umówić się na rozmowy, które mają was przybliżyć do osiągnięcia waszych celów. Terminy rozmów ustalacie za pomocą formularzy (pokazać formularze). Rozmowy nie powinny trwać dłużej niż 10 minut. Miejsca spotkań są tutaj (wskazać). Do spotkań, w których będzie uczestniczyć kilka grup jednocześnie, możecie skorzystać z sal konferencyjnych. Każde zaproszenie musi być podwójne, aby jeden egzemplarz mógł zostać przekazany prowadzącemu grę. O godz. ____ wszyscy spotkamy się na konferencji końcowej, aby przedyskutować wyniki symulacji. Opisy ról znajdziecie w swoich pawilonach. Powodzenia!

Na tym etapie prowadzący grę powinien odpowiedzieć na wszystkie pojawiające się pytania i zadbać o to, aby uczestnicy stosowali się do reguł gry. Aby móc podsumować grę, osoba prowadząca powinna robić notatki z etapu pertraktacji i konferencji końcowej.

POTENTAT CUKROWY BRAZYLIA

Jesteś właścicielem ziemskim i należysz do 1% procenta mieszkańców Brazylii, do których należy połowa ziemi w kraju. Twoja rodzina od setek lat posiada ogromne plantacje trzciny cukrowej, na których przy uprawie i zbiorach pracowali kiedyś niewolnicy a obecnie pracują bezrolni robotnicy sezonowi. Twoi robotnicy są opłacani w zależności od ilości zebranej trzciny. Nie otrzymują płacy minimalnej i świadczeń.

Za zgodą rządu pozbawiłeś ziemi posiadaczy małych gospodarstw, a ponieważ jesteś osobą wpływową uniemożliwiasz jakiegokolwiek reformy, które mogłyby zmienić ten stan rzeczy. Dzięki wykarczowaniu lasów równikowych możesz stale powiększać swój obszar upraw, a coraz częstsze wykorzystanie maszyn pozwala redukować koszty płac. W ten sposób możesz produkować o wiele więcej taniego cukru niż jakikolwiek producent na świecie.

W tym samym czasie powstają nowe, wykwalifikowane miejsca pracy przy obsłudze maszyn i komputera oraz prace biurowe, wskutek czego w coraz mniejszym stopniu potrzebni są niewykwalifikowani robotnicy.

Produkcja bioetanolu - paliwa wytworzonego z cukru - otwiera przed tobą nowe możliwości. W samej tylko Brazylii, gdzie stosowanie biopaliw jest ustawowo obowiązkowe, pięć milionów samochodów tankuje bioetanol. Oprócz tego na całym świecie

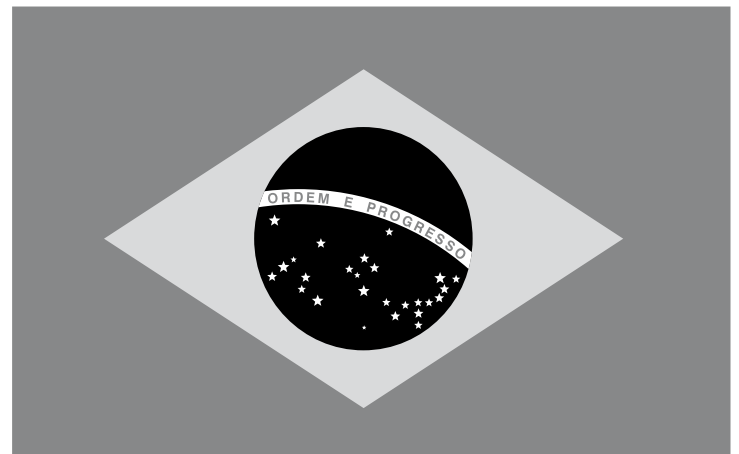
rośnie popyt na bioetanol, jako że przyczynia się on do ochrony klimatu a dzięki niskiej cenie jest alternatywą wobec rosnących cen ropy naftowej.

Z twojej inicjatywy rząd zaskarżył nową ustawę o rynku cukru w Światowej Organizacji Handlu (WTO - World Trade Organisation), tak aby twój cukier o konkurencyjnie niskiej cenie mógł być teraz sprzedawany na całym świecie. Jednocześnie Unia Europejska nie może już dłużej tanio eksportować cukru. W ten sposób z twoją pomocą Brazylii może stać się największym eksporterem cukru i bioetanolu na świecie i uzyskać 30% krajowego produktu brutto z eksportu produktów rolnych.

TWOJE CELE

- rozszerzenie produkcji cukru i bioetanolu,
- utrzymanie dotychczasowych terenów uprawnych (brak reformy rolnej) i karczowanie nowych obszarów (brak ochrony środowiska),
- utrzymanie niskich płac (brak reform socjalnych),
- wspieranie wprowadzania nowych technologii (nowe miejsca pracy),
- utrzymanie i rozszerzenie wpływu na rząd,
- zdobywanie nowych rynków zbytu.

NOTATKI

POTENTAT CUKROWY

BRAZYLIA

RZĄD BRAZYLIA

Należysz do rządu Brazylii. Brazylia jest tzw. Newly Industrialising Country, tzn. krajem rozwijającym się w drodze industrializacji. Należy do największych eksporterów cukru i bioetanolu na świecie. Oprócz tego na dużych obszarach uprawiana jest jedynie soja i kukurydza (na paszę dla świń). Łącznie eksport stanowi jedną trzecią krajowego produktu brutto.

Ciepły klimat i niskie płace sprzyjają uprawie produktów żywnościowych, jako że koszty produkcji pozostają niskie. Z pomocą zagranicznych inwestorów sprowadzane są nowoczesne maszyny, który sprawiają, że praca na polu jest jeszcze bardziej efektywna. Dzięki temu tworzy się również nowe miejsca pracy dla wykwalifikowanych pracowników.

Z drugiej strony modernizacja wpływa na los niewykwalifikowanych pracowników. W celu zwiększenia obszaru plantacji likwidowane są małe gospodarstwa uprawne i karczowane są lasy równikowe. To wszystko prowadzi do problemów społecznych i problemów związanych z ochroną środowiska.

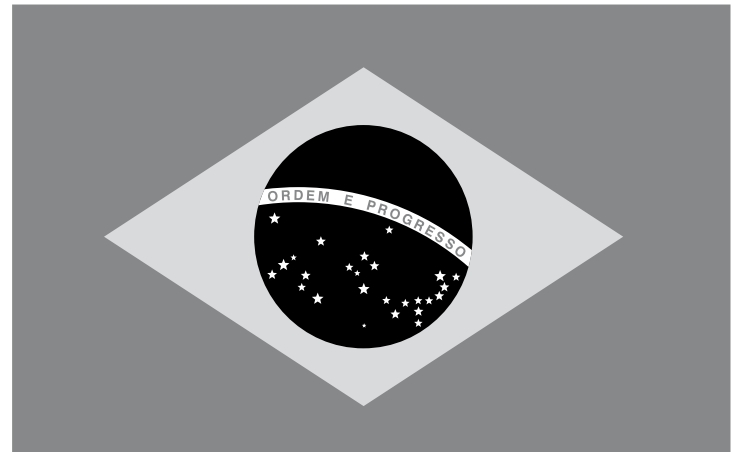
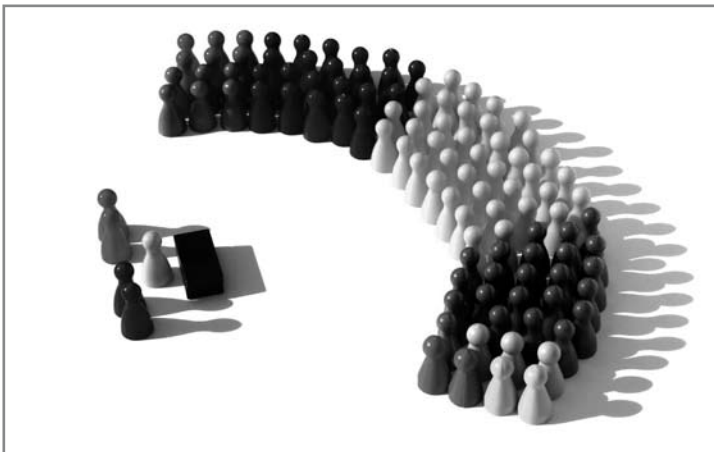
Zaopatrzenie ludności w podstawowe produkty spożywcze jest zagrożone, jako że np. fasola uprawiana jest na coraz mniejszych obszarach i przez to ceny podstawowych produktów ciągle rosną. W ten sposób potentaci cukrowi (wielcy właściciele ziemscy) i zagraniczni inwestorzy coraz bardziej się bogacą, a matorolni rolnicy i biedni stają się coraz ubożsi. Już 30% ludzi w kraju żyje na granicy ubóstwa.

Planowane reformy rolne, korzystne dla małych gospodarstw, są blokowane przez wielkich posiadaczy ziemskich. Ustawowo ustalone najniższe pensje nie są wypłacane. Potentaci cukrowi, dzięki władzy i pieniądзом, mają na ciebie wielki wpływ. Międzynarodowi inwestorzy interesują się już Brazylią (ich udział sięga 4.5%). Również kraje UE, w tym Polska, chcą być we tym kraju obecne. Dzięki nowej reformie rynku cukru wzmocniła się pozycja potentatów cukrowych. Nie ma żadnej perspektywy poprawy losu ubogich, jako że reforma Unii Europejskiej nie jest związana z utrzymaniem standardów socjalnych i środowiskowych.

TWOJE CELE

- zwiększenie eksportu,
- pozyskanie większych funduszy od zagranicznych inwestorów,
- zwalczanie biedy, zapewnienie ludności odpowiedniej ilości pożywienia,
- powtórna wygrana w wyborach,
- uniknięcie konfliktu z potentatami cukrowymi,
- niezależność od ropy naftowej dzięki produkcji etanolu.

NOTATKI

RZĄD

BRAZYLIA

PRZEMYSŁ CUKROWY TANZANIA

Jesteś członkiem zarządu spółki cukrowej, dla której dostawy zapewniają po części rolnicy związani z fabryką umową, a po części niezależni właściciele małych gospodarstw. Ten stan rzeczy jest korzystny dla cukrowni, ponieważ część ryzyka spoczywa na niezależnych małorolnych rolnikach, którzy muszą sami sfinansować ziarno i potrzebne maszyny. Dla rolników korzystny jest fakt, że przedstawiciele spółek cukrowych, mający lepsze możliwości pertraktacji, mogą wywalczyć lepszą cenę cukru, niż pojedynczy małorolnicy na rynku lokalnym.

Dzięki możliwości eksportu całej nadwyżki cukru do Unii Europejskiej po wysokiej cenie unijnej, wasza spółka ma dostatecznie dużo pieniędzy, aby zadbać o budowę dróg, szpitali i wypłacanie świadczeń socjalnych. Możecie też inwestować w kształcenie rolników oraz kadry zarządzającej. W ten sposób cały region czerpie zyski z produkcji cukru.

Istnieje jeszcze dostatecznie dużo żyznej, niezabudowanej ziemi, aby móc powiększyć obszar upraw i osiedlić na niej więcej rolników, którzy w ten sposób będą mogli wyżywić rodzinę i uniknąć biedy. Wciąż brak jest jednak na to środków finansowych, tak jak i brak jest środków na modernizację fabryk i maszyn. Należy również popracować nad strategią prowadzącą do większej wydajności i konkurencyjności produkcji.

Po wprowadzeniu reformy eksport cukru do Unii Europejskiej nie będzie się już opłacał, z uwagi na zbyt duże koszty produkcji. Ceny

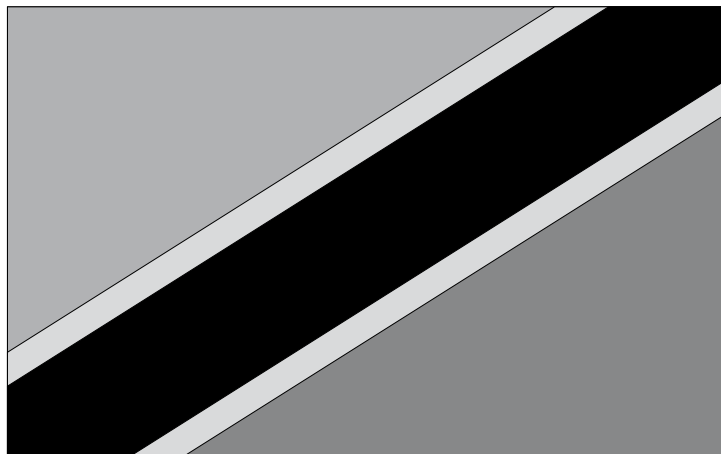
cukru w kraju są o wiele niższe i dodatkowo zagrożone przez tani import np. z Południowej Afryki. Wasi bezpośredni sąsiedzi chronią własny przemysł przez wprowadzone cła.

W porównaniu ze spółkami cukrowymi finansowanymi z zagranicy jesteście niekonkurencyjni. Potrzebujecie: kapitału inwestycyjnego, lepszej infrastruktury, nowocześniejszych fabryk, lepszego ziarna, ochrony przed tanim transportem, szkolenia z zakresu techniki pertraktacji i komunikacji.

TWOJE CELE

- Zugang zu Investitionskapital
- dostęp do kapitału inwestycyjnego,
- rządowe programy pomocy,
- wsparcie przy przyłączeniu nowych obszarów uprawnych nie tylko pod trzcinę cukrową, ale też pod uprawę innych roślin,
- ochrona przed firmami z zagranicznym kapitałem, które chcą wykorzystać rynek cukrowy do własnych interesów (np. bioetanol dla Skandynawii); zapobieganie wykorzystywaniu ludności z obszarów rolniczych,
- ochrona własnego rynku przed tanim importem,
- szukanie dalszych rynków zbytu leżących w okolicy, ponieważ nie wiąże się to z dodatkowymi kosztami transportu,
- dopłaty od Unii Europejskiej i innych beneficjentów reformy.

NOTATKI

PRZEMYSŁ CUKROWY

TANZANIA

RZĄD TANZANIA

Jesteś członkiem rządu Tanzanii. Tanzania jest krajem rozwijającym się, należącym do 50 najuboższych krajów świata (LDC). Ma 36 milionów mieszkańców, z których prawie połowa żyje poniżej granicy ęędzy. Prawie 60% ziem w kraju jest żyznych, ale tylko 60% tego obszaru jest wykorzystywanych pod uprawy rolnicze. W Tanzanii sektor cukrowy zatrudnia 44.000 osób (14.000 w fabrykach i 30.000 niezależnych małorolnych), którzy tworzą z kolei 180.000 miejsc pracy w obszarze rolniczym.

W Tanzanii nie ma wielkich posiadaczy ziemskich. Istnieje za to struktura socjalistyczna: wielu małorolnych rolników skupionych jest w spółdzielniach, które bez wielkiego kapitału własnego zarządzają przetwarzaniem i sprzedażą swoich wyrobów. Pozyskane w ten sposób pieniądze przyczyniają się do zmniejszenia biedy w regionie, jako że małorolni chłopi, dzięki swoim stosunkowo regularnym przychodom pochodzącym ze sprzedaży cukru, mogą zapewnić byt swoim rodzinom i brać udział w programach socjalnych i zdrowotnych.

Dwie inne cukrownie, które posiadają o wiele większy kapitał zagraniczny, mają o wiele lepsze wyniki sprzedaży, ale korzyści dla państwa z ich działalności to podatki. Fabryki pracują dla własnego zysku (produkują bioetanol dla Skandynawii). Tanzania w ramach umowy EBA (Everything but Arms, wszystko tylko nie broń) mogła eksportować cukier po wyższych cenach do Unii Europejskiej. W ten sposób do kraju trafiło 11 milionów euro.

Po wprowadzeniu reformy nie możecie dalej być konkurencyjnymi producentami i eksportować cukru do Unii Europejskiej, gdyż koszty produkcji przewyższają koszty sprzedaży. W tej sytuacji należy szukać w okolicy nowych rynków zbytu i chronić własną produkcję przez nałożenie cel. Oprócz tego produkcja bioetanolu z nadwyżki cukru może ograniczyć zależność państwa od ropy naftowej.

Przewidziana przez reformę kompensata w wysokości 40 milionów euro, wypłacana jednorazowo z budżetu przeznaczanego na pomoc krajom rozwijającym się jednorazowo rządowi wszystkich 19 krajów rozwijających się produkujących cukier, jest niewystarczająca. Konieczne są wyrównania wypłacane przez beneficjentów reformy, które przyczynią się do sprawnego i efektywnego wdrażania państwowych planów pomocy.

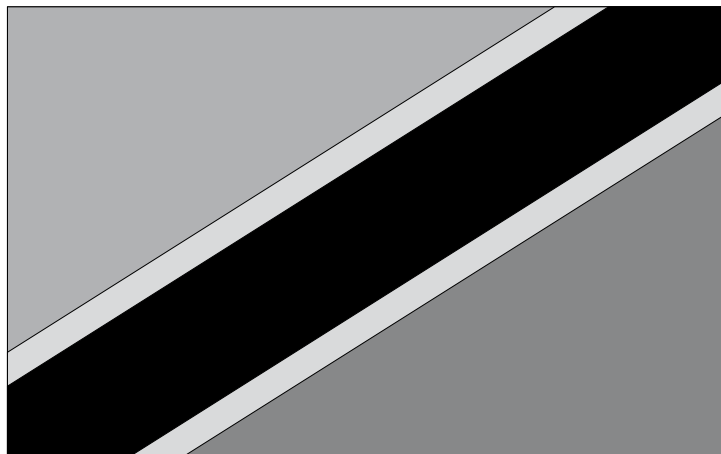
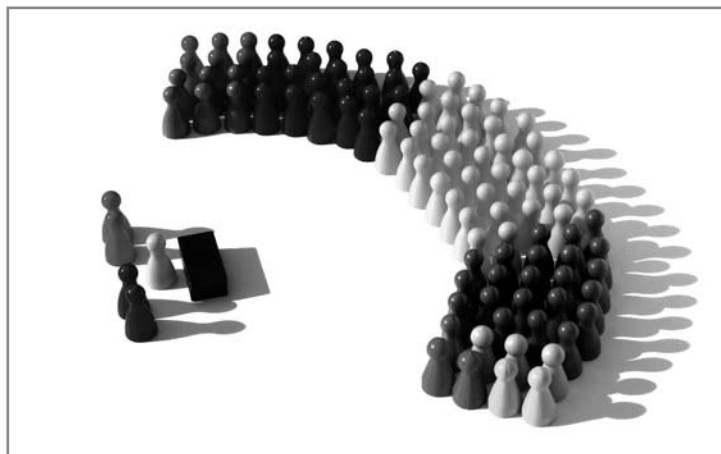
Inwestycje w sektorze cukrowniczym są tylko częściowo właściwym środkiem do zwalczania biedy, gdyż tworzą stosunkowo niewiele miejsc pracy. Przy tym warunki pracy są o wiele cięższe, a pensje o wiele niższe niż te przy np. uprawie zboża. Dużo lepiej byłoby wspierać produkcję innych produktów żywnościowych. Byłoby to właściwsze rozwiązanie problemów socjalnych i gospodarczych oraz biedy.

WASZE CELE

- wzrost produkcji cukru i innych produktów żywnościowych dla potrzeb ludności,
- cła chroniące przed tanim importem przy jednoczesnym poszukiwaniu nowych rynków zbytu,
- dostatecznie wysokie wyrównania wypłacane przez Unię Europejską,
- wypłaty z budżetu przeznaczzonego na pomoc krajom rozwijającym się, które wesprą ważne projekty (np. walkę z AIDS),
- niezależność od grup zagranicznych inwestorów, dbających tylko o własne interesy,
- wynegocjowanie partnerskich umów gospodarczych z krajami Unii Europejskiej.

NOTATKI

✂

RZĄD

TANZANIA

ROLNICY UPRAWIAJĄCY ??? POLSKA

Jesteście rolnikami uprawiającymi buraki cukrowe w Wielkopolsce, posiadającymi kilka hektarów ziemi, która należy do waszej rodziny od pokoleń. Uprawiacie o wiele więcej buraków cukrowych niż zboża, ponieważ ta produkcja przynosi większe zyski. Okres zbiorów trwa od września do grudnia. W tym czasie dostarczacie codziennie zbiory do pobliskiej cukrowni (aby uzyskać największą zawartość cukru, buraki muszą być świeże). Drogie maszyny do wykopywania buraków i ich transportu dzielicie z innymi rolnikami. W ten sposób możecie używać nowoczesnych maszyn.

Spółka cukrowa, w której macie swoje udziały, płaci wam stałą stawkę, która jest ustalona w europejskiej ustawie dotyczącej cukru, dostosowanej do potrzeb rynku. Dzięki temu nawet w ciężkich dla rolnictwa czasach macie zapewnione dochody.

Nowa reforma dotycząca rynku cukru zmieni ten stan rzeczy. Po jej wprowadzeniu będzie można uprawiać o wiele mniej buraków cukrowych, ceny mają spaść o 40% do 2010 roku. Na powstałe w ten sposób straty przewidziane są dopłaty do 65%, które będą przydzielane przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Oznacza to dla was, że musicie poszukać dodatkowego źródła dochodu, gdyż uprawa buraków cukrowych w waszych niewielkich gospodarstwach nie będzie dłużej opłacalna. Na dodatek pobliska

cukrowania, która przestała być wydajna, została zamknięta, a następna jest za daleko, aby opłacało się dowozić do niej buraki. Poza tym przy niewielkiej ilości zbiorów wasze dochody są za niskie. Nie możecie, tak jak wielkie zakłady produkcyjne, korzystać z najnowszych technologii. Uprawiacie buraki cukrowe od kilku pokoleń, a w waszej okolicy nie ma żadnej innej możliwości zatrudnienia poza rolnictwem.

WASZE CELE

- utrzymać siebie i wasze rodziny z waszych gospodarstw,
- możliwość hodowli lub znalezienie innego rodzaju dochodu w waszym regionie,
- rozwój dzięki dzierżawie ziemi i współpracy z innymi gospodarstwami,
- poparcie dla produkcji etanolu jako wsparcia dla sektora cukrowego,
- wspieranie ekologicznej uprawy buraków cukrowych.

NOTATKI

✂

ROLNICY UPRAWIA ??

POLSKA

FIRMA CUKROWA POLSKA

Pracujesz w zarządzie największej spółki cukrowej w Polsce. Jesteście spółką Skarbu Państwa i zrzeszacie 26 oddziałów (12 produkcyjnych i 14 nieprodukcyjnych). Oprócz tego dysponujecie mniejszościowymi udziałami lub akcjami w 25 spółkach należących do innych producentów. Wasza firma produkuje około 850.000 ton cukru w cukrowniach w całej Polsce. Zakontraktowanych macie ponad 35.000 rolników uprawiających buraki cukrowe na 110.000 hektarach. Organizacje zrzeszające rolników bronią interesów swoich członków i negocjują np. warunki dostarczenia towaru. Przy tym rolnicy otrzymują minimalną stawkę regulowaną przez europejską ustawę dotyczącą handlu cukrem.

W czasie zbiorów (od września do grudnia), codziennie, według planu są do was dostarczane i przetwarzane buraki cukrowe. Kładziecie nacisk na nowoczesność uprawy, zwracacie szczególną uwagę na aspekt ekologiczny, optymalne zużycie wody, jakościowe zarządzanie i nowe techniki produkcyjne. W ten sposób oprócz wytłaczanego cukru, resztki powstałe przy produkcji są wykorzystywane i sprzedawane są jako pasza dla zwierząt i nawóz.

Dzięki temu wasze fabryki zapewniają miejsca pracy w okolicy rolniczej nie tylko rolnikom, ale również i 5000 osób (pracownicy stali i sezonowi) zatrudnionym na stanowiskach techników i pracowników biurowych.

Główni nabywcy waszego cukru to producenci napojów bezalkoholowych i słodczy.

Po wprowadzeniu reformy dotyczącej handlu cukrem, produkcja cukru ma zostać zmniejszona do 2010 roku. Ceny mają spaść o 40%. Państwo będzie dysponowało wielomilionowymi funduszami, aby wyrównać straty i pobudzać nowe obszary interesów.

Dla was oznacza to zamknięcie małych cukrowni, które przestaną być rentowne. Dla dotkniętych tym rolników i pracowników są przewidziane państwowe programy socjalne, ale rolnicze okolice stracą pewne miejsca pracy. Wasze fabryki często są jedynymi pracodawcami w waszych regionach. Zaczynacie poszukiwać nowych miejsc na inwestycje, min. poza Europą.

Dzięki funduszom pomocowym i dokapitalizowaniu spółki możecie rozbudować i zrjonalizować wasze ośrodki. Oprócz tego wspierana jest przez państwo produkcja bioetanolu. Aby chronić środowisko, państwo chce ustawowo nakazać dodawanie ekologicznego bioetanolu do benzyny.

WASZE CELE

- zainteresowanie inwestycjami w Brazylii,
- rozbudowa waszej produkcji, nowe rynki zbytu,
- zabezpieczenie dochodów rolników,
- zabezpieczenie standardów ekologicznych,
- stabilne ceny rynku i dalsza ochrona przed tanim importem.

NOTATKI

FIRMA CUKROWA

POLSKA

RZĄD POLSKA

Jesteś ministrem w rządzie Rzeczypospolitej Polskiej. Do Skarbu Państwa należy pakiet większościowy akcji w największej spółce cukrowniczej. Do tej pory, w oparciu o istniejącą ustawę dotyczącą handlu cukrem, wspieraliście rolników uprawiających buraki cukrowe ustalając wysokie ceny skupu, pomagając w eksporcie i nakładając cła chroniące przed importem cukru nierafinowanego. Tylko niektóre kraje rozwijające się, będące bytymi koloniami krajów Unii Europejskiej (np. Tanzania), mają dostęp do chronionego rynku i mogą eksportować swój cukier nierafinowany.

Przez wzrost produkcji cukru doszło do zgromadzenia nadwyżek cukru. Wysoko subwencjonowane nadwyżki były eksportowane na rynek światowy po bardzo niskiej cenie. Podatników z Unii Europejskiej kosztowało to wiele pieniędzy i naraziło inne państwa produkujące cukier na duże straty. Po złożeniu skargi przez rządy Brazylii, Tajlandii i Australii do Światowej Organizacji Handlu w 2006 roku, Unia Europejska musiała zmienić ustawę dotyczącą handlu cukrem.

Unia Europejska musi w ciągu najbliższych paru lat obniżyć cenę buraków i cukru o prawie 40% i produkować tylko takie ilości, które mogą zostać zużyte w UE. W ten sposób tani cukier z UE nie będzie trafiał na rynki światowe. W czasie przechodzenia na nowy system, Unia Europejska będzie wypłacała wyrównanie, aby częściowo pokryć straty. Aby rolnicy uprawiający buraki cukrowe i firmy cukrowe miały stały dochód bez wysokich cen rynkowych, muszą znaleźć sposób na bardziej ekonomiczne sposoby uprawy i przetwarzania buraków.

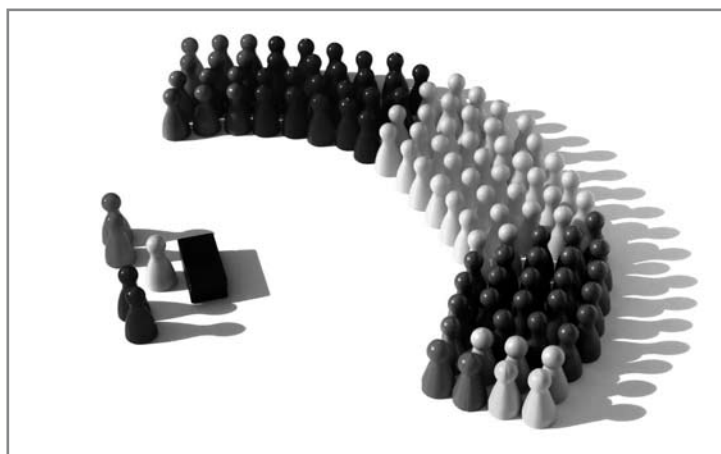
Jeśli nie będą w stanie tego zrobić, gospodarstwa i fabryki będą musiały zaprzestać uprawy i produkcji, co grozi wzrostem bezrobocia w regionach rolniczych, które i tak są w trudnej sytuacji. Jako rząd chcecie wyjść naprzeciw tym problemom, wspierając cukrownie w ekologicznej i technologicznie nowoczesnej produkcji, a także w poszukiwaniu nowych rynków zbytu.

Ze względu na ochronę środowiska i uzależnienie rynku od ropy naftowej, wspieracie produkcję bioetanolu z cukru i zbóż. Wszystkie najmniej rozwinięte kraje począwszy od 2009 nie będą podlegały opłatom celnym i będą mogły eksportować etanol do krajów Unii Europejskiej.

WASZE CELE

- dalsza ochrona rolników; ochrona miejsc pracy na wsi,
- ustawowy nakaz dodawania etanolu do benzyny,
- Wsparcie dla krajów rozwijających się z budżetu rolnego,
- Więcej rynków zbytu dla polskiego przemysłu w zamian za utrzymanie kwot importowych (Partnerska Umowa Gospodarcza),
- Pertraktacje z Brazylią jako największym na świecie producentem bioetanolu,
- Wzrost standardów socjalnych i ekologicznych (ochrona klimatu, walka z biedą),
- Całkowite zlikwidowanie dopłat do eksportu pochodzących z kieszeni podatników.

NOTATKI

RZĄD

POLSKA

ORGANIZACJA POZARZĄDOWE FILIPINY

Należysz do działającej na całym świecie organizacji pozarządowej. Zaprosiliście poszczególnych przedstawicieli krajów zaangażowanych w handel cukrem na kongres, którego celem jest omówienie skutków europejskiej reformy dotyczącej rynku cukru. Mielicie nadzieję, że ta reforma zapewni bardziej sprawiedliwą politykę cukrową, dzięki wzmocnieniu lokalnych rynków zbytu i zmniejszeniu biedy na świecie. Rzeczywistość wygląda jednak inaczej: produkcja i handel cukrem nie jest już związana z utrzymaniem koniecznych standardów socjalnych i ekologicznych. Zyski z reformy będą czerpać spółki cukrowe i wielkie przedsiębiorstwa, jako że będą mogły rozszerzyć swoją produkcję, a używając nowoczesnych maszyn będą mogły pracować wydajniej. Likwidowanie miejsc pracy doprowadzi do wzrostu bezrobocia i ubóstwa. Oprócz tego matorolnicy nie dostaną dostatecznego wsparcia finansowego, aby pozostać konkurencyjnym w uprawie buraków cukrowych w Europie i trzciny cukrowej na świecie. Rolnicy w Europie mają jednak zabezpieczenie socjalne.

Podstawowe prawa większości matorolnych rolników zajmujących się uprawą trzciny cukrowej są wyraźnie ograniczone. Na świecie 80% głodujących mieszka na wsi, gdzie nie ma pracy pozwalającej na godne życie, dostatecznej ilości pożywienia i wody ani możliwości kształcenia dzieci. Chcecie poprawy warunków życia i pracy dla tej grupy społecznej. Chcecie, aby uczestnicy kongresu odpowiedzieli na pytanie czy i jak handel cukrem może się przyczynić do zmniejszenia biedy na świecie. Uczciwą alternatywą handlu jest tzw. fair trade, który zostanie przedstawiony przez filipińskich rolników. Wasze propozycje są następujące:

- zmniejszenie biedy przez wsparcie dla matorolnych rolników np. poprzez dostęp do długoterminowych kredytów; zachowanie miejsc pracy na wsi,
- przeprowadzenie reform rolnych,
- zmniejszenie głodu poprzez uprawę na dużych obszarach podsta-

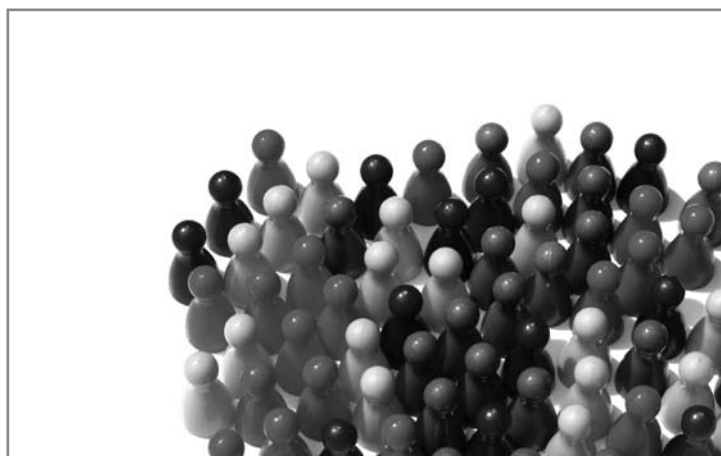
wowych produktów spożywczych zamiast towarów eksportowych, np. zatrzymanie produkcji bioetanolu odbywającej się kosztem produkcji produktów żywnościowych,

- powstanie funduszy wspieranych przez beneficjentów reformy,
- Unia Europejska powinna zrezygnować z dopłat bezpośrednich do towarów eksportowych; uzyskane dzięki temu fundusze powinna przeznaczyć na pomoc krajom rozwijającym się,
- zmiana struktur kolonialnych takich jak dostarczanie przez kraje rozwijające się surowców naturalnych do krajów wysoko zindustrializowanych,
- połączenie umów handlowych ze standardami ekologicznymi,
- wsparcie dla sprawiedliwego handlu jako alternatywnej formy handlu.

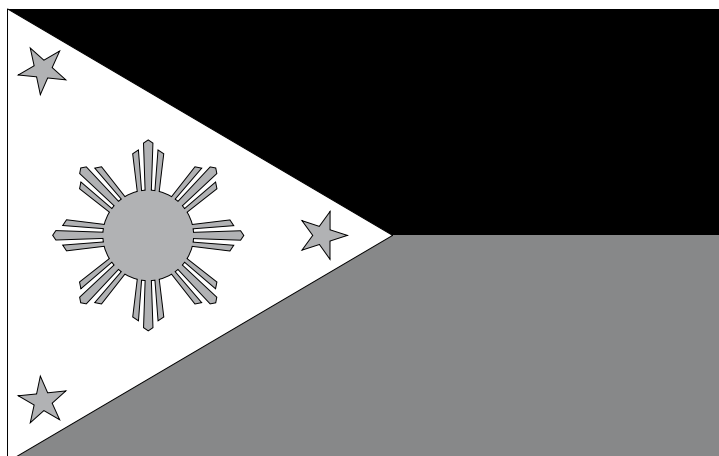
WASZE CELE

- szukanie wraz z wszystkimi uczestnikami konferencji rozwiązań, które przyczyniłyby się do walki z biedą i głodem; zachowanie miejsc pracy w rejonach wiejskich,
- wspieranie rolników i robotników w ich przedsięwzięciach, które doprowadzą do utrzymania ich godnego poziomu życia,
- popieranie ekologicznego sposobu uprawy buraków i trzciny cukrowej,
- uzyskanie dodatkowych funduszy dla krajów rozwijających się od krajów zindustrializowanych i beneficjentów reformy, w celu utworzenie w krajach rozwijających się samowystarczalnej gospodarki,
- popieranie organizacji zrzeszających bezrolnych robotników w Brazylii,
- kampania na koniec kongresu, popierająca tych wszystkich, którzy nie będą czerpali zysków z reformy.

NOTATKI

ORG

FILIPINY

ROLNICY ZAANGAŻOWANI???

FILIPINY

Jesteście małorolnymi rolnikami z Filipin, którzy na niewielkim obszarze ziemi uprawiają trzcinę cukrową i inne podstawowe produkty spożywcze. Trzcinę cukrową uprawiacie w sposób tradycyjny i jednocześnie bardzo pracochłonny, bez użycia maszyn i nawozów. Założyliście spółdzielnię, aby razem sprzedawać trzcinę cukrową. Z uprawianej ekologicznie trzciny cukrowej powstaje tzw. masco-bado - nierafinowany cukier trzcinowy.

Produkcję i sprzedaż tego cukru przejęła filipińska organizacja sprawiedliwego handlu (Alter Trade), która skupuje cukier po zdecydowanie wyższych cenach niż obowiązujące na rynku lokalnym. Organizacja przerabia cukier we własnym młynie. Następnie cukier jest pakowany i sprzedawany na Filipinach i w Europie firmie Gepa, która bierze na siebie wysokie cła i sprzedaż w Europie w sklepach z produktami pochodzącymi ze sprawiedliwego handlu. Gepa, jako partner handlowy, dysponuje informacjami na temat rynków zbytu w Europie. Firma zajmuje się również doradztwem i dofinansowaniem sprawiedliwego handlu.

Spółdzielnia zrzeszająca rolników zaangażowanych w alternatywny handel (alter trade), dzięki długoterminowym umowom i stałym cenom, gwarantuje małorolnym rolnikom pewne dochody. Dzięki zrzeszaniu się w spółdzielniach rolnicy mogą również korzystać z doradztwa oraz otrzymują organiczny nawóz i kredyty na uprawę trzciny cukrowej. Przetwarzanie, pakowanie oraz kontrola jakości cukru są organizowane przez okoliczne spółdzielnie. Dzięki temu tworzone są nowe miejsca pracy poza uprawą trzciny cukrowej.

Jako spółdzielnia zrzeszająca rolników, która czerpie zyski ze sprawiedliwego handlu, musicie pozostać organizacją politycznie niezależną i jesteście zobowiązani do podejmowania demokratycznych decyzji, angażowania się w akcje na rzecz praw kobiet i przeciwko pracy dzieci. Wspierać edukację oraz ekologię.

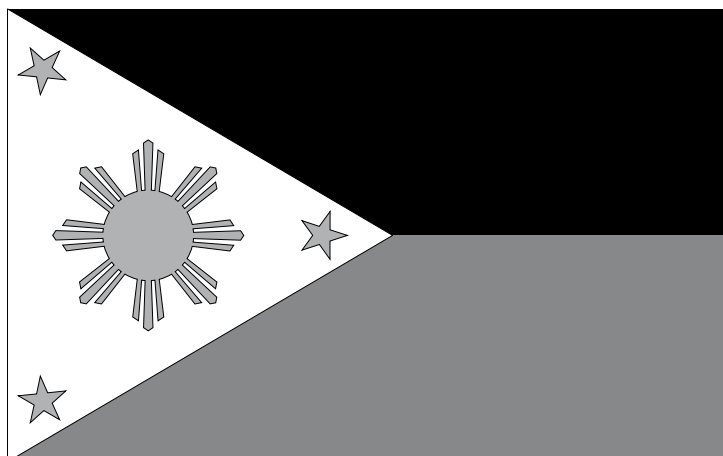
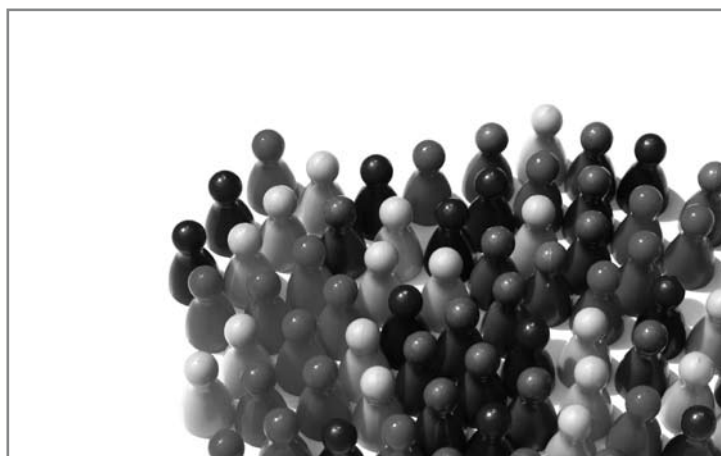
Oprócz zysku gospodarczego otrzymujecie również wsparcie przy wprowadzaniu w życie planowanej od dziesiątków lat reformy rolnej, która umożliwiłaby przydział ziemi rolnikom uprawiającym trzcinę cukrową.

Mimo dużego bezrobocia w konwencjonalnym sektorze cukrowym, na Filipinach ponad 1000 rodzin, dzięki sprawiedliwemu handlowi, może godnie żyć. W związku z powyższym chcecie przy pierwszym spotkaniu udzielić informacji na temat tej alternatywy dla konwencjonalnego handlu.

WASZE CELE

- szerzenie idei sprawiedliwego handlu jako alternatywy dla handlu konwencjonalnego i skutecznej drogi do zwalczania biedy,
- przeprowadzenie reformy rolnej,
- zniesienie cła na produkty pochodzące ze sprawiedliwego handlu.

NOTATKI

R O L N I C Y
ZAANGAŻOWANI???

FILIPINY

FAKTY DOTYCZĄCE HANDLU CUKREM

- Rocznie produkowanych jest na świecie 136 milionów ton cukru.
- Jedna trzecia cukru produkowana jest z buraków cukrowych, dwie trzecie z trzciny cukrowej.
- Buraki cukrowe uprawiane są przede wszystkim w zindustrializowanych krajach Północy (Europa, USA, Rosja).
- Trzcinę cukrową uprawia się w krajach południowych (Ameryka Środkowa, Ameryka Południowa, Afryka, Azja, Australia).
- 69% cukru zużywanych jest w krajach produkcji, tylko nadwyżki (31%) trafiają na rynek światowy. W krajach rozwijających się część cukru przeznaczona na eksport jest o wiele większa.
- Ceny cukru na rynku światowym są bardzo zmienne, jako że w roku dobrych zbiorów zbyt duża ilość cukru trafia na rynek. Dla krajów rozwijających się, zależnych od dochodów związanych ze sprzedażą cukru, jest to dużym problemem.
- Aby zapewnić rolnikom uprawiającym buraki cukrowe w Europie stały dochód, w 1968 roku została uchwalona europejska ustawa dotycząca rynku cukru. Ustawa ta ustaliła wysoką rynkową cenę cukru i subwencjonowała eksport cukru do krajów poza granicami Unii Europejskiej. Jednocześnie import z innych krajów został obłożony wysokimi opłatami celnymi.
- Tylko niektóre państwa południowe mogą na mocy specjalnej ustawy eksportować cukier nierafinowany do Unii Europejskiej po tamtejszej cenie, nie płacąc przy tym wysokiego cła. (Kraje ACP od 1974, kraje najstabilniej rozwinięte od 2001)
- Sprowadzany do Unii Europejskiej cukier jest w UE rafinowany i jako cukier biały, razem z nadwyżkami, w całości eksportowany. Cukier dotowany przez Unię Europejską mógł być sprzedawany po bardzo niskich cenach. Tym samym powstała bardzo niska cena rynkowa cukru, a Unia Europejska stała się poważnym konkurentem dla innych państw.
- Po protestach krajów będących dużymi producentami cukru (Australii, Brazylii i Tajlandii) do Światowej Organizacji Handlu (WTO) w 2006 weszła w życie nowa reforma umowy dotyczącej handlu cukrem.
- Unia Europejska ma do 2010 roku zmniejszyć cenę cukru o 36%, zmniejszyć jego produkcję i o 5 milionów zredukować eksport. Rolnicy mają dostać wyrównane za poniesione w ten sposób straty.
- Spadek cen będzie obowiązywał już od 2008 kraje rozwijające się, eksportujące cukier nierafinowany. Tamtejsi rolnicy nie dostaną jednak wyrównań.
- Kraje ACP otrzymają jednorazowo 40 milionów euro z budżetu na rzecz krajów rozwijających się na 2007 roku. Ów fundusz ma wesprzeć projekty obliczone na szukanie alternatywnych miejsc pracy poza sektorem cukrowym.
- Europejski przemysł cukrowy otrzyma hojne odszkodowania (około 6 miliardów euro) za redukcję ilości produkowanego cukru i konieczne nową strukturyzację.
- Kraje najmniej rozwinięte (LCD) mogą od 2009 roku wprowadzać cukier do UE bez cła i narzuconych kwot ilościowych (umowa EBA).
- Od 2013 wszystkie dopłaty na eksport w Unii Europejskiej mają zostać zniesione.

ny dostęp do rynku UE. Poza tym 15 krajów otrzymało kwoty cukrowe i może wwozić towar do UE bez opłat celnych i sprzedawać cukier po wysokich cenach unijnych.

EBA (Everything but Arms - wszystko, tylko nie broń) - jest umową z Unią Europejską, która zezwala od 2001 krajom najmniej rozwiniętym na bezcłowy, nieograniczony eksport do Unii Europejskiej wszystkich produktów oprócz broni. Wyjątek stanowią cukier, ryż i banany dla których wolny dostęp do rynku przewidziany jest dopiero od 2009 roku.

SPRAWIEDLIWY HANDEL (FAIR TRADE) - zrzeczenie handlowe, dążące do większej sprawiedliwości w handlu światowym i poprawy sytuacji nieuprzywilejowanych producentów w biedniejszych krajach ze słabą gospodarką. W ten sposób przyczynia się do zwalczania biedy i wspiera długotrwały rozwój. Do sprawiedliwego handlu należą:

- wynegocjowana z producentami, sprawiedliwa cena na poziomie rynku światowego, która pozwoli rolnikom na godne życie,
- bezpośrednia współpraca z nieuprzywilejowanymi, małymi producentami, którzy sami nie mieliby szans na rynku światowym,
- godne warunki pracy (zakaz pracy dzieci, zabezpieczenia społeczne, związki zawodowe, prawo głosu),
- wspieranie równouprawnienia kobiet,
- wspieranie rozwoju ekologicznej uprawy i metod produkcji; uprawa biologiczna,
- kształcenie producentów, aby dzięki dalszemu rozwojowi mogli sami utrzymać mocną pozycję na rynku,
- długotrwałe umowy handlowe z wyłączeniem handlu pośredniego, transparentne prowadzenie interesów.

Przez informowanie konsumentów o niesprawiedliwych procedurach rządzących światowym handlem, organizacje sprawiedliwego handlu walczą o zmianę nawyków konsumenckich.

LDC (Least developed countries - kraje najmniej rozwinięte) - według rankingu Organizacji Narodów Zjednoczonych 50 gospodarczo najbiedniejszych krajów na świecie, które potrzebują szczególnej pomocy.

NGO (Non-Governmental Organisation - Organizacja pozarządowa) - składa się z członków o tych samych zainteresowaniach, zrzeszających się wokół tych samych celów. Organizacje pozarządowe mają demokratyczną strukturę, nie są zależne od władz lokalnych i państwowych. Nie są również nastawione na zysk (tzw. organizacje non-profit). Międzynarodowe organizacje pozarządowe działają na całym świecie. Pojęcie to przyjęło się szczególnie dla grup i organizacji, które angażują się w politykę dotyczącą krajów rozwijających się, ekologii i praw człowieka. Dzięki niezależności od władzy państwowej, organizacje pozarządowe mają często lepszy kontakt ze społeczeństwem i dążą do osiągnięcia innych celów, niż wyznaczone przez rząd. Organizacje pozarządowe działają również na polu edukacyjnym, zwiększając świadomość społeczeństwa. Dzięki poparciu opinii publicznej i kościołów, organizacje pozarządowe mają wpływ na gospodarkę i rządy.

WTO (World Trade Organisation - Światowa Organizacja Handlu) została założona w 1994 roku w celu regulowania handlu międzynarodowego. Należy do niej 149 państw, które dążą do zniesienia ceł i liberalizacji handlu światowego.

BIOETANOL Bezwodny alkohol etylowy (pozyskiwany ze zbóż, buraków cukrowych, ziemniaków, w wyniku fermentacji i procesu odwadniania). W Polsce stosowany powszechnie jako 4,5-5 % dodatek do benzynu już od 1994 roku.

WYJAŚNIENIA NIEKTÓRYCH TERMINÓW

AKP-STAAATEN (Afrikanisch-Karibisch-Pazifische Staaten) sind ehemalige Kolonien von Ländern der EU, die seit 1975 einen bevorzugten Marktzugang in die EU erhalten haben. Dabei erhielten 15 Länder Zuckerquoten (=mengen) zugewiesen, die sie zollfrei zu den hohen EU-Preisen einführen durften.

PAŃSTWA ACP (Africa, Caribbean, Pacific Countries). Byłe kolonie krajów Unii Europejskiej, które od 1975 roku mają uprzywilejowa-

WSKAZÓWKI DOTYCZĄCE PRZEBIEGU GRY SYMULACYJNEJ

- 1 Przeczytajcie materiał dotyczący gry i wyjaśnijcie wszystkie niezrozumiałe kwestie i terminy.
- 2 Wejdźcie w swoje role. Wyjaśnijcie swoje cele i to, jak w waszych krajach możecie osiągnąć poprawę sytuacji. Zanotujcie wasze pomysły.
- 3 Zdecydujcie, na które spotkanie chcecie pójść najpierw.
- 4 Pomyślcie, które grupy są w podobnej do waszej sytuacji, z którymi chcecie rozmawiać i co chcecie osiągnąć? Które cele możecie urzeczywistnić? Kto może poprzeć wasze pomysły?
- 5 Poszukajcie partnerów do wspólnego działania.
- 5 Uzgodnijcie terminy rozmów korzystając z formularzy. Przekażcie jeden egzemplarz formularza prowadzącemu grę i jeden swoim partnerom, z którymi chcecie rozmawiać. Po każdej przeprowadzonej rozmowie sprawdźcie w waszym pawilonie, czy nie otrzymaliście zaproszeń na dalsze rozmowy.
- 6 Na końcu etapu negocjacji zastanówcie się nad treścią krótkiego oświadczenia, które wygłosicie podczas konferencji. Które propozycje mają szanse na urzeczywistnienie? Czy znajdziecie podstawę do porozumienia?

WSKAZÓWKI DOTYCZĄCE PRZEBIEGU GRY SYMULACYJNEJ

- 1 Przeczytajcie materiał dotyczący gry i wyjaśnijcie wszystkie niezrozumiałe kwestie i terminy.
- 2 Wejdźcie w swoje role. Wyjaśnijcie swoje cele i to, jak w waszych krajach możecie osiągnąć poprawę sytuacji. Zanotujcie wasze pomysły.
- 3 Zdecydujcie, na które spotkanie chcecie pójść najpierw.
- 4 Pomyślcie, które grupy są w podobnej do waszej sytuacji, z którymi chcecie rozmawiać i co chcecie osiągnąć? Które cele możecie urzeczywistnić? Kto może poprzeć wasze pomysły?
- 5 Poszukajcie partnerów do wspólnego działania.
- 5 Uzgodnijcie terminy rozmów korzystając z formularzy. Przekażcie jeden egzemplarz formularza prowadzącemu grę i jeden swoim partnerom, z którymi chcecie rozmawiać. Po każdej przeprowadzonej rozmowie sprawdźcie w waszym pawilonie, czy nie otrzymaliście zaproszeń na dalsze rozmowy.
- 6 Na końcu etapu negocjacji zastanówcie się nad treścią krótkiego oświadczenia, które wygłosicie podczas konferencji. Które propozycje mają szanse na urzeczywistnienie? Czy znajdziecie podstawę do porozumienia?

WSKAZÓWKI DOTYCZĄCE PRZEBIEGU GRY SYMULACYJNEJ

- 1 Przeczytajcie materiał dotyczący gry i wyjaśnijcie wszystkie niezrozumiałe kwestie i terminy.
- 2 Wejdźcie w swoje role. Wyjaśnijcie swoje cele i to, jak w waszych krajach możecie osiągnąć poprawę sytuacji. Zanotujcie wasze pomysły.
- 3 Zdecydujcie, na które spotkanie chcecie pójść najpierw.
- 4 Pomyślcie, które grupy są w podobnej do waszej sytuacji, z którymi chcecie rozmawiać i co chcecie osiągnąć? Które cele możecie urzeczywistnić? Kto może poprzeć wasze pomysły?
- 5 Poszukajcie partnerów do wspólnego działania.
- 5 Uzgodnijcie terminy rozmów korzystając z formularzy. Przekażcie jeden egzemplarz formularza prowadzącemu grę i jeden swoim partnerom, z którymi chcecie rozmawiać. Po każdej przeprowadzonej rozmowie sprawdźcie w waszym pawilonie, czy nie otrzymaliście zaproszeń na dalsze rozmowy.
- 6 Na końcu etapu negocjacji zastanówcie się nad treścią krótkiego oświadczenia, które wygłosicie podczas konferencji. Które propozycje mają szanse na urzeczywistnienie? Czy znajdziecie podstawę do porozumienia?

WSKAZÓWKI DOTYCZĄCE PRZEBIEGU GRY SYMULACYJNEJ

- 1 Przeczytajcie materiał dotyczący gry i wyjaśnijcie wszystkie niezrozumiałe kwestie i terminy.
- 2 Wejdźcie w swoje role. Wyjaśnijcie swoje cele i to, jak w waszych krajach możecie osiągnąć poprawę sytuacji. Zanotujcie wasze pomysły.
- 3 Zdecydujcie, na które spotkanie chcecie pójść najpierw.
- 4 Pomyślcie, które grupy są w podobnej do waszej sytuacji, z którymi chcecie rozmawiać i co chcecie osiągnąć? Które cele możecie urzeczywistnić? Kto może poprzeć wasze pomysły?
- 5 Poszukajcie partnerów do wspólnego działania.
- 5 Uzgodnijcie terminy rozmów korzystając z formularzy. Przekażcie jeden egzemplarz formularza prowadzącemu grę i jeden swoim partnerom, z którymi chcecie rozmawiać. Po każdej przeprowadzonej rozmowie sprawdźcie w waszym pawilonie, czy nie otrzymaliście zaproszeń na dalsze rozmowy.
- 6 Na końcu etapu negocjacji zastanówcie się nad treścią krótkiego oświadczenia, które wygłosicie podczas konferencji. Które propozycje mają szanse na urzeczywistnienie? Czy znajdziecie podstawę do porozumienia?

FORMULARZ ROZMÓWOd _____
GRUPPE/ROLLE ????Do _____
GRUPPE/ROLLEZapraszamy was do podjęcia **ROZMÓW !**

Godzina: _____ Miejsce: _____

FORMULARZ ROZMÓWOd _____
GRUPPE/ROLLEDo _____
GRUPPE/ROLLEZapraszamy was do podjęcia **ROZMÓW !**

Godzina: _____ Miejsce: _____

FORMULARZ ROZMÓWOd _____
GRUPPE/ROLLEDo _____
GRUPPE/ROLLEZapraszamy was do podjęcia **ROZMÓW !**

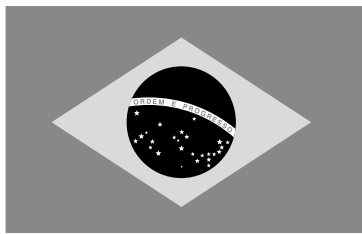
Godzina: _____ Miejsce: _____

FORMULARZ ROZMÓWOd _____
GRUPPE/ROLLEDo _____
GRUPPE/ROLLEZapraszamy was do podjęcia **ROZMÓW !**

Godzina: _____ Miejsce: _____

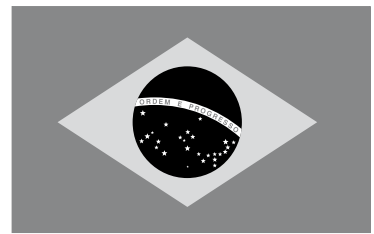
BEZROLNI ROBOTNICY

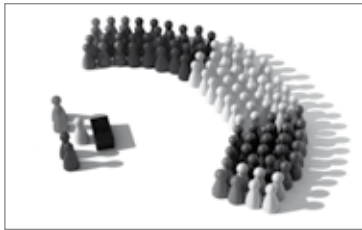
BRAZYLIA

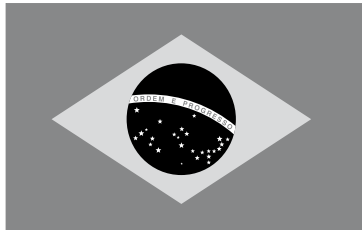
POTENTAT CUKROWY

BRAZYLIA

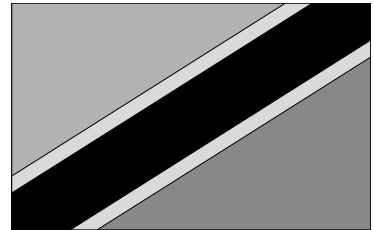
RZĄD

BRAZYLIA

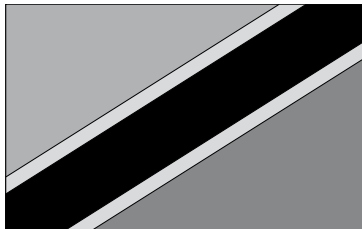
ROLNICY UPRAWIA ??

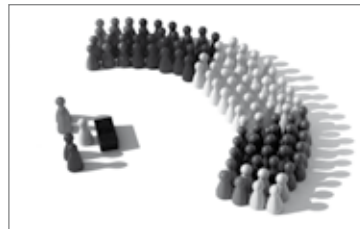
TANZANIA

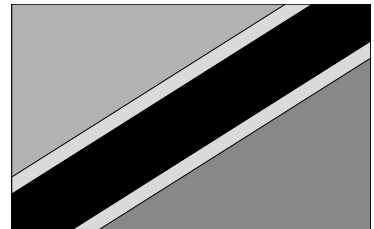
PRZEMYSŁ CUKROWY

TANZANIA

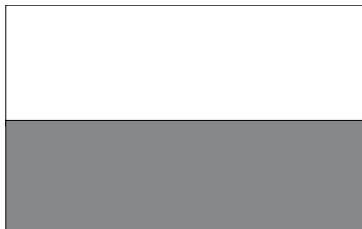
RZĄD

TANZANIA

ROLNICY UPRAWIA ??

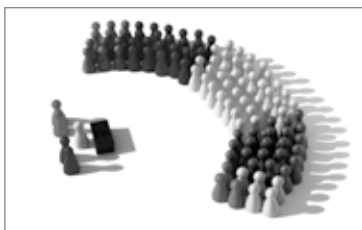

POLSKA

FIRMA CUKROWA

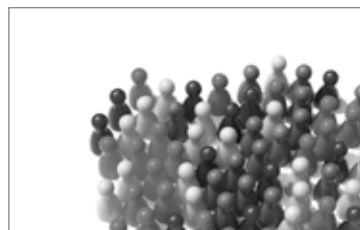
POLSKA

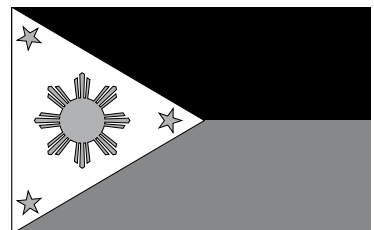
RZĄD

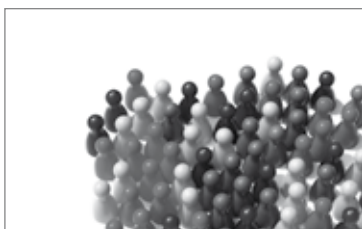
POLSKA

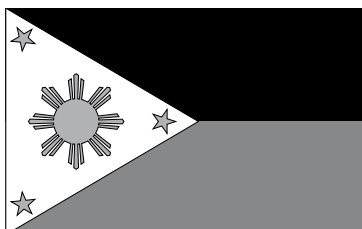
NRO

PHILIPPINEN

FAIR-HANDELS-BAUER

PHILIPPINEN

GRA SYMULACYJNA GRA WARTA ... CUKRU?

Wydawca: Centrum Ekumeniczne w Oldenburgu
Salezjański Wolontariat Misyjny MŁODZI ŚWIATU

Sfinansowane przez: Komisję Europejską.

